

*Інна Горбенко,
кандидат філологічних наук, доцент,
Запорізький національний університет,
м. Запоріжжя, Україна
Олександра Ткаченко,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 061 Журналістика,
Запорізький національний університет,
м. Запоріжжя, Україна*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ОФОРМЛЕННЯ ПАЛІТУРКИ ДИТЯЧОГО ВИДАННЯ

Сучасні дитячі видання переважають яскравістю ілюстраційного матеріалу, адже наразі книга повинна не лише зацікавити малечу, а й задовольнити всі запити дитячої аудиторії, орієнтуючись на вікові особливості сприйняття тексту та зображень.

Метою дослідження є виявлення тенденцій оформлення палітурок сучасних дитячих видань (на прикладі видань «Тореадори з Васюківки» Всеволода Нестайка).

Оригінальність, колористика та композиція палітурки дитячого видання є тими чинниками, на які в першу чергу повинні звертати увагу учасники видавничого проєкту у роботі над оформленням книги. Ми погоджуємося з думкою О. Поліщук, яка вбачає, що саме дотримання єдиного стилю: розташування тексту та унікальність шрифту зроблять видання впізнаваним із першого погляду [1, с.142].

Для створення палітурок зазвичай використовують найновітніші технології. Варто також виділити думку О. Харченка, який зазначає, що високохудожня обкладинка повинна мати яскраві, пробуджуючі уяву кольори і реалістичне або декоративне з добре вималюваними деталями зображення [2, с. 64]. Такого ефекту можна досягти, використовуючи саме графічні редактори.

Перше видання «Тореадори з Васюківки», яке ми будемо аналізувати, було надруковано у 2004 році видавництвом «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА». Художником обкладинки є Владислав Єрко, який також відомий своїми обкладинками серії Гаррі Поттера, яка видавалася у цьому ж видавництві з 2002 року. На палітурці видання у центрі композиції зображено двох тореадорів під час бою биків. Головні герої книги Всеволода Нестайка зображені у колах, які наклеєні на обличчя тореадорів, а також в такому ж стилі на бика наклеєно вим'я корови, адже у творі бій виконується саме з коровою, а не биком. Палітурка видання 2004 року повністю ілюструє назву самого твору. У кольоровій палітрі цієї палітурки переважають коричневі, помаранчеві та червоні кольори, що є певним недоліком, адже всі три кольори є теплими відтінками і як наслідок у зображенні немає контрасту. Сама палітурка оформлена у стилі плаката родео, про це свідчить розміщення елементів та шрифт з широкими горизонтальними засічками прямокутної форми. Треба виділити головні елементи палітурки – назва видання та автор, головні герої та корова, назва видавництва та текстовий напис «Нова авторська редакція з новими епізодами», що є особливістю цього видання.

За останні роки було надруковано два видання «Тореадори з Васюківки». Палітурку кожного з цих видань варто оцінити окремо, адже вони мають свої особливості, які залежать не лише від ілюстраційного наповнення, а й від типу видань та вікової категорії дитячої аудиторії.

У 2022 році Видавничий дім «Школа» надрукував видання «Тореадори з Васюківки», в якому вони вмістили всі частини цієї трилогії. Видання має чорно-білі ілюстрації. Передня та задня частина палітурки видання складають одне зображення. На передній частині розміщено назва видання, автор та назва видавництва, а також

два головні герої та голова корови. На задній частині обкладинки розташована примітка, посилання на інтернет-магазин Видавничого дому «Школа» та тіло корови, у якому розмістили штрих-код та QR-код. Кольорова палітра вирізняється своїми пастельними кольорами – білий, чорний, блідо-блакитний, темно-коричневий та жовтий. У палітурці використовують шрифт без засічок та виділяють його різним кольоровим забарвленням.

На початку 2023 року у видавництві «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» вийшло друком повне ілюстроване видання першої книги трилогії «Тореадорів». Видання є подарунковим, тому використання суперобкладинки та золоте тиснення є вмотивованим. Орієнтоване воно на дитячу аудиторію молодшого та середнього віку. Художником цього видання є Ростислав Попський, у творчому доробку якого є декілька дитячих книжок, де він поєднував роль ілюстратора та автора. Книга має художнє кольорове ілюстраційне оформлення, тому палітурка теж відповідає цьому стилю. На палітурці зображено два головні герої верхом на корові. Завдяки яскравим кольорам (синій, зелений, червоний, чорний, білий, золотий), декоративному шрифту та динамічній композиції, палітурка цього видання передає атмосферу самого твору, який наповнений багатьма цікавими поворотами сюжету.

Отже, результати аналізу дають підстави стверджувати, що художники почали більш сміливо використовувати сучасні технології, які дозволяють поєднувати елементи різного формату, саме це ми прослідковуємо у виданні «Тореадори з Васюківки» Видавничого дому «Школа», де на малюнку корови розмістили штрих-код та QR-код. Головною ж тенденцією оформлення палітурки дитячого видання є застосування різних методів привернення уваги читача, одним з яких є створення палітурок, які відповідають певному стилю, що досягається оформленням у цьому стилі елементів, шрифтів та композиції. Іншою тенденцією є використання більш реалістичних малюнків за допомогою насичених кольорів та ефекту об'єму.

Список використаної літератури

1. Поліщук О., Пироженко О. Специфіка дизайну палітурок серії книг Дж. Роулінг «Гаррі Поттер» видавництва «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА». *Актуальні проблеми сучасного дизайну* : збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 27 квітня 2022 року. В 2-х т. Т. 2. Київ : КНУТД, 2022. С. 139–142.
2. Харченко О. Дизайн оформлення української дитячої книги на прикладі казок. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2010. № 1. С. 63–66.

*Ганна Йордан,
кандидат технічних наук, доцент,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль, Україна*

ТЕНДЕНЦІЇ В ТЕМАТИЧНОМУ НАПОВНЕННІ КНИЖКОВО-ВИДАВНИЧОГО РИНКУ УКРАЇНИ (2012-2022 РР.)

Завданням державної політики видавничо-поліграфічної галузі є сприяння достатньому розповсюдженню друкованих видань, раціональна організація книжкової галузі, забезпечення правильного й оптимального функціонування книги як одного із засобів сучасної масової комунікації. Продукція цієї галузі є важливою частиною культурного життя суспільства, задовольняючи його інформаційні, наукові, освітні та культурні потреби, впливаючи на духовний і культурний